

Aan:

- de voorzitter van provinciale staten van Drenthe
- de leden van de Statencommissie Milieu, Water en Groen

(i.a.a. de overige statenleden)

Assen, 3 september 2003

Ons kenmerk 35/7.3/2003007623

Behandeld door mevrouw M. van Es (0592) 365925

Onderwerp: Project Landinrichting Westdorp

Geachte voorzitter/commissieleden,

Wij hebben de zienswijze Landinrichting Veenkoloniën, Westerwolde en Hunzedal op 26 november 2002 vastgesteld. Vanuit deze zienswijze is het gebied Westdorp naar voren gekomen als gebied waar mogelijk met inzet van het instrument landinrichting, diverse doelstellingen gerealiseerd kunnen worden. De grootste kansen liggen bij de realisatie van de ecologische hoofdstructuur rond het Voorste Diep en de inplaatsing van grondgebonden melkveehouderijbedrijven. Een tweede belangrijke aanleiding om de Projectnota landinrichting Westdorp op te stellen, vormt het advies dat de Kavelruiladviescommissie Hunze op 1 april 2003 verstrekt heeft aan de Stuurgroep Hunze. In dit advies vraagt de kavelruiladviescommissie in het kader van het Hunzeproject aandacht voor het gebied Westdorp.

Met name voor de ontwikkeling van landbouw en natuur in het gebied liggen hier goede mogelijkheden met behulp van het landinrichtingsinstrument. Wij hebben gekozen voor een herinrichting, omdat met een verplichte vorm van landinrichting de gestelde doelen sneller en beter gerealiseerd kunnen worden.

Om het project in uitvoering te kunnen nemen, moet het project geplaatst worden op het Voorbereidingsschema landinrichting 2003/2004. Projecten moesten voor 1 juli 2003 ingediend worden bij de minister van landbouw, natuur en voedselkwaliteit. De conceptprojectnota is daarom reeds toegestuurd aan de minister. Medio 2004 zal de minister meedelen of het verzoek is gehonoreerd.

De Projectnota landinrichting Westdorp treft u hierbij aan.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n): de kaarbijlagen zijn niet digitaal beschikbaar
mh/coll.

Projectnota landinrichting Westdorp

Projectnota landinrichting Westdorp

Juni 2003

Provincie Drenthe

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Gebiedsbeschrijving en begrenzing van het project	4
3. Beleidskaders	5
3.1 Rijksbeleid	5
3.2 Provinciaal Omgevingsplan	5
3.3 De Agenda voor de Veenkoloniën	5
3.4 Zienswijze landinrichting Veenkoloniën, Westerwolde en Hunzedal	6
3.5 Hunze project	6
3.6 Natuurgebiedsplan Hunze	6
3.7 Landschaps- en beheersgebiedsplan Hunzedal	6
3.8 Gemeentelijke en waterschapsplannen	7
4. Beleidsdoelstellingen	8
4.1 Landbouw	8
4.2 Natuur en landschap	8
4.3 Recreatie	8
5. Kansen en mogelijkheden voor het gebied	9
6. Via landinrichting te nemen maatregelen	10
6.1 Landbouw	10
6.2 Natuur en landschap	10
6.3 Recreatie	10
7. Projectvoorstel	11
7.1 Inleiding	11
7.2 Doel van het project	11
7.3 Te kiezen instrument	11
7.4 Grondvoorraad/grondpot	11
7.5 Aankoopwaardigheid	11
7.6 Taken en verantwoordelijkheden	12
7.7 Communicatie en informatie	12
7.8 Duur en kosten van het project	12
Bijlagen	13
Kaart 1: Begrenzing gebied	13
Kaart 2: Functiekaart Provinciaal Omgevingsplan	13
Kaart 3: Natuurgebiedsplan Hunze en Landschaps- en beheersgebiedsplan Hunzedal	13
Kaart 4: Zienswijze landinrichting Veenkoloniën, Westerwolde en Hunzedal	13

1. Inleiding

Aanleiding tot het opstellen van deze projectnota is de Zienswijze 'Landinrichting Veenkoloniën, Westerwolde en Hunzedal', op 26 november 2002 vastgesteld door de Colleges van Gedeputeerde Staten van Drenthe en Groningen. Gesteld werd, dat er zowel uit hoofde van de 'Agenda voor de Veenkoloniën' als de 'Stroomgebiedvisie Groningen en Oost-Drenthe' en vanuit de Provinciale Omgevingsplannen van Drenthe en Groningen er nieuwe inrichtingsopgaven liggen voor het gebied van de Veenkoloniën, Westerwolde en het Hunzedal. Het gebied 'Westdorp' maakt deel uit van het stroomgebied van de Hunze. Het Provinciaal Bestuur van Drenthe is van mening, dat er voor het gebied 'Westdorp' een dusdanige inrichtingsopgave ligt, dat het gewenst is om tot het opstellen van deze projectnota over te gaan, opdat er op korte termijn tot voorbereiding en uitvoering van een landinrichtingsproject kan worden overgegaan. Een belangrijke aanleiding vormt het advies, dat de kavelruiladviescommissie 'Hunze' op 1 april 2003 verstrekt heeft aan de stuurgroep 'Hunze'. In dit advies vraagt de betreffende kavelruiladviescommissie in het kader van het Hunzeproject aandacht voor het gebied Westdorp. Met name voor de ontwikkeling van landbouw en natuur in het gebied liggen hier goede mogelijkheden.

De projectnota is als volgt opgebouwd. Na de beschrijving van het gebied en de begrenzing worden de beleidskaders en vervolgens beleidsdoelstellingen voor het gebied weergegeven. Vervolgens worden de kansen en mogelijkheden van 'Westdorp' opgesomd en de via landinrichting mogelijk te nemen maatregelen. De projectnota mondt uit in een projectvoorstel. Het voorstel behelst het door een landinrichtingscommissie voorbereiden van een herinrichting.

Het Provinciaal Bestuur van Drenthe is verantwoordelijk voor de projectnota 'Westdorp'. Bij het opstellen van deze nota is de Dienst Landelijk Gebied in Drenthe betrokken.

2. Gebiedsbeschrijving en begrenzing van het project

Het gebied Westdorp is 2748 ha groot, nagenoeg geheel gelegen binnen de gemeente Borger-Odoorn. 'Westdorp' ligt direct ten westen van de Hondsrug en vormt de bovenstroom van het Voorste Diep, een uitloper van het Hunzedal aan de oostkant van de Hondsrug. Via een doorbraakdal bij Borger is de bovenloop verbonden met het Hunzedal. Het landschap kenmerkt zich door een relatief grote openheid ten opzichte van de directe omgeving: het dorp Borger en de bossen van Gasselte, Schoonlo en Ees-Exloo. De bebouwing is geconcentreerd in de dorpen Westdorp, Eesergroen en Ees. Het is een landbouwgebied, vooral in gebruik als bouwland. Veel percelen liggen braak en enkele worden gebruikt voor snelgroeiend hout. Er is slecht een beperkt aantal levensvatbare veeteeltbedrijven.

De begrenzing van het gebied staat aangegeven op bijlage 1 (kaart 1: begrenzing gebied). De begrenzing is als volgt: de noordgrens wordt gevormd door de Strengenweg (gelegen even ten noorden van de provinciale weg Borger-Schoonlo), de oostgrens loopt langs de nieuwbouwwijk Dalkampen van Borger en vervolgens langs rijksweg N34. De zuidgrens loopt vanaf de N34 (Odoornstraat) door het Eeserveld en volgt de grens van de ruilverkaveling Odoorn tot aan de Brammershoopstraat. Verder wordt de zuidgrens gevormd door de Brammershoopstraat tot aan de gemeentegrens bij De Kiel. De westgrens wordt gevormd door de gemeentegrens van de gemeente Borger-Odoorn met de gemeente Aa en Hunze (van De Kiel tot de provinciale weg Borger-Schoonlo), en loopt vervolgens door naar de Strengenweg.

3. Beleidskaders

3.1 Rijksbeleid

Het gebied rondom de Hunze is in het Structuurschema Groene Ruimte 2 (SGR-2) opgenomen als onderdeel van de robuuste ecologische verbinding ("natte as"). Landinrichting kan een bijdrage leveren aan het versneld realiseren van dit deel van de verbinding.

Het gebied Westdorp is een gebied dat zich prima leent voor grootschalige melkveehouderijbedrijven. Binnen dit gebied is er ruimte voor nieuwe bedrijven die zich hier kunnen ontwikkelen volgens de milieunormen. Het project Westdorp leent zich dan ook prima voor het project "inplaatsing melkveehouderij". Bedrijven die elders in de problemen komen door de EHS of door de ammoniakrichtlijn kunnen verplaatsen naar het gebied Westdorp.

3.2 Provinciaal Omgevingsplan

Het gebied ligt in de zones I, II, III en VI. In *zone I* staat de uitoefening van grondgebonden landbouw op bedrijfseconomische grondslag voorop. Recreatief gebruik en ontwikkeling van toeristische/recreatieve bedrijven worden bevorderd. Inrichtingsmaatregelen, die in deze zone in het algemeen kunnen worden toegepast, zijn verbetering van de verkaveling, de ontsluiting, het bodemprofiel en de hoogte van het maaiveld. Bij vestiging en uitbreiding van toeristisch/recreatieve bedrijven is een zo kort mogelijke aansluiting op gebiedsontsluitings- en stroomwegen van belang.

In *zone II* staat uitoefening van grondgebonden landbouw op bedrijfseconomische grondslag voorop. Ook de ontwikkeling van recreatie is hier van betekenis. Tevens wordt gestreefd naar het instandhouden van de waarden van natuur en landschap en van de cultuurhistorische hoofdstructuur. Inrichtingsmaatregelen voor de landbouw en de recreatie zijn in deze zone mogelijk zolang de waarden van natuur en landschap en de cultuurhistorische hoofdstructuur in hoofdzaak gehandhaafd blijven. Recreatief gebruik binnen deze zone wordt bevorderd. Daarbij mag de landbouwkundige hoofdfunctie niet wezenlijk worden aangetast. Uitbreiding van bestaande grondgebonden bedrijven is in het algemeen mogelijk. Vestiging van nieuwe bedrijven voor de intensieve veehouderij wordt niet toegestaan.

In *zone III* zijn landbouw, recreatief medegebruik en de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie gelijkwaardig. Inrichtingsmaatregelen in deze zone dienen te worden afgestemd op het behoud, herstel en ontwikkeling van de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie. Bij de verbeteringsmogelijkheden voor de landbouw ligt ook in deze zone de nadruk op de verbetering van de verkaveling.

In *zone VI* gaat het om de meervoudige doelstelling van de bossen. Dit betreft zowel houtproductie, recreatief medegebruik, als behoud en ontwikkeling van de waarden van natuur en landschap. In sommige delen van deze zone kan een inrichting voor recreatief medegebruik acceptabel zijn, in andere, afhankelijk van na te streven natuurwaarden, juist niet.

Het dorp Westdorp is een cultuurhistorische waardevolle nederzetting. Het gebied ten oosten van het staatsbos bij Schoonlo heeft de aanduiding hydrologisch aandachtsgebied. De bovenloop van het Voorste Diep heeft de aanduiding beekdal.

3.3 De Agenda voor de Veenkoloniën

Om de problematiek van de Veenkoloniën in beeld te brengen heeft de regering de Commissie Structuurversterking Veenkoloniën, bekend als de Commissie Hoekstra, onderzoek laten doen. Naar aanleiding van de conclusies van dit onderzoek heeft de regering de regio verzocht om een regiovisie

te ontwikkelen. In april 2002 is daarom de 'Agenda voor de Veenkoloniën' verschenen. Deze Agenda is opgesteld door de Stuurgroep Agenda voor de Veenkoloniën, een samenwerkingsverband van betrokken gemeenten, provincies en waterschappen.

3.4 Zienswijze landinrichting Veenkoloniën, Westerwolde en Hunzedal

Voortvloeiend uit de Agenda voor de Veenkoloniën is de Zienswijze landinrichting Veenkoloniën, Westerwolde en Hunzedal opgesteld. Deze is door de colleges van GS van Groningen en Drenthe vastgesteld. Op basis van deze Zienswijze is de minister van LNV verzocht het gebied Veenkoloniën, Westerwolde en Hunzedal op het voorbereidingsprogramma landinrichting te plaatsen. De minister heeft middelen in het vooruitzicht gesteld om doelstellingen uit de Zienswijze uit te werken en te realiseren. Voor Drenthe wordt in dit kader door Gedeputeerde Staten prioriteit gegeven aan het opstellen van de projectnota voor het gebied Westdorp.

3.5 Hunzeproject

Het gebied Westdorp is onderdeel van het Hunzeproject. In 1998 hebben Provinciale Staten van Drenthe ingestemd met het Hunzeproject. Dit project is een gezamenlijk initiatief van de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Tynaarlo en de provincie Drenthe, mede op basis van initiatieven uit het gebied zelf. De hoofddoelstelling van het project luidt: "Het realiseren van een optimale ruimtelijke rangschikking van functies binnen de marges van het vastgestelde provinciale beleid, zodanig dat dit de regio economisch perspectief biedt binnen de voorwaarden van een duurzame ontwikkeling". Het gebiedsprogramma Hunzegebied 2002-2005 en het bijbehorende werkplan geeft onder andere de volgende inrichtingsopgaven: het oplossen van knelpunten in de EHS, beekherstel, herstel van landschapselementen en cultuurhistorisch waardevolle objecten en kavelruil om de productieomstandigheden voor de landbouw te verbeteren.

3.6 Natuurgebiedsplan Hunze

In het gebied Westdorp is alleen het meest oostelijk gelegen gebied (nabij de N34) aangewezen als natuurontwikkelingsgebied. Dit past binnen het streven om een mogelijkheid voor waterberging te realiseren stroomopwaarts van Borger.

3.7 Landschaps- en beheersgebiedsplan Hunzedal

Dit plan geeft aan in welke landbouwgebieden, met handhaving van agrarisch gebruik, natuur en landschap, bijzondere aandacht zouden moeten krijgen. In dat geval kunnen grondgebruikers een vergoeding van het Rijk krijgen, wanneer zij bepaalde activiteiten verrichten of juist nalaten in het belang van natuur- en of landschapsonderhoud. In 'Westdorp' komen de volgende gebieden voor:

Beheersgebied, ruime jas landbouwbeheer

De essen op de kaart blijven in de toekomst in agrarisch gebruik. Op een aantal kleinere percelen, die bij voorkeur verspreid over de essen liggen, kan dat gebruik echter zodanig worden aangepast dat akkerkruiden, die hier vroeger voorkwamen, opnieuw de kans krijgen zich te ontwikkelen.

Beheersgebied, ruime jas weidevogels

In de gebieden, waar nu nog vrij veel weidevogels voorkomen, wordt voor een aantal percelen de maaidatum zover verschoven dat er meer kans is dat de weidevogels hun jongen kunnen grootbrengen. Ook in dit geval wordt van een verspreide ligging van de percelen over het gebied het beste (natuur)resultaat verwacht.

Landschapsgebied Ruime jas

In de gebieden die zijn aangeduid met “ruime jas”-landschap zijn momenteel zo hier en daar nog interessante cultuurhistorische en/of andere landschapswaarden aanwezig. Maar als gevolg van herverkavelingen, veranderingen in de waterhuishouding en de ontsluiting en het uitvoeren van kavelwerken zijn de meeste geheel of gedeeltelijk verdwenen. In het kader van het in uitvoering zijnde Hunzeproject zullen pogingen worden ondernomen om, waar dat mogelijk en zinvol is, aangetaste of verdwenen landschapswaarden te herstellen. Ook wordt gedacht aan de mogelijkheid om plaatselijk nieuwe landschapswaarden te ontwikkelen.

3.8 Gemeentelijke en waterschapsplannen

Gemeente

Het geldende bestemmingplan van de (toenmalige) gemeente Borger dateert uit 1997 en is daarmee vrij recent. Binnen het gebied Westdorp zijn vier bestemmingen te onderscheiden en enkele aanduidingen.

- *Bestemming: Agrarisch gebied met landschappelijke waarden A*
Vanuit cultuurhistorisch en geomorfologisch oogpunt is het agrarische gebied met landschappelijke waarden A zeer waardevol. Het uitgangspunt is het karakteristieke landschap te behouden en verder te versterken. Dit betekent dat het beleid allereerst gericht is op het behoud van de karakteristieke kenmerken van de essen, te weten de openheid, bolle ligging en het esdek. Tevens wordt er gestreefd naar verdichting van de esranden, omdat in de loop van de tijd al veel van de esrandbosjes verdwenen zijn. Daarnaast is het beleid gericht op het behoud van de geomorfologische waarden van de Hondsrug. Met het oog op het behoud van de zichtbaarheid van markante hoogteverschillen wordt ten slotte gestreefd naar het behoud van het open karakter van de oostflank van de Hondsrug.
- *Bestemming: Agrarisch gebied west*
Agrarisch gebied west wordt gekenmerkt door grootschalige landbouwgebieden. In aansluiting op het Provinciaal Omgevingsplan wordt er naar gestreefd om goede ontwikkelingsmogelijkheden te bieden aan de grondgebonden landbouw. Het doel “uitoefening van het agrarisch bedrijf” is bovengeschied aan alle overige doelen.
- *Bestemming: Agrarisch gebied met landschappelijke waarden B*
Vanuit natuurlijk en landschappelijk oogpunt is het agrarisch gebied met landschappelijke waarden B relatief waardevol. In aansluiting op het Provinciaal Omgevingsplan en het provinciaal Natuurbeleidsplan is het beleid daarom gericht op behoud en herstel van de landschappelijke structuur van het agrarisch gebied met landschappelijke waarden B, alsmede op lange termijn op de verdere ontwikkeling van de natuurwaarden. Dit betekent dat wordt gestreefd naar behoud van de openheid van de beekdalen en herstel van de beekdalbegrenzende beplanting.
- *Bestemming: Zandwinning*
De als zodanig op de plankaart aangegeven gronden zijn bestemd voor zandwinning. Een zeer klein deel van het gebied Westdorp (zuidwesten) valt binnen de gemeente Coevorden. Landbouwkundig gezien is slechts een klein deel hiervan mogelijk relevant voor het project.

Waterschap

Het waterschap Hunze en Aa's streeft er naar haar gebieden in te richten op basis van natuurlijke stroomgebieden en afwateringseenheden. De doelen uit 'Waterbeheer 21^e eeuw' leveren het speerpunt 'herstel beekdalsysteem van de Hunze' op.

4. Beleidsdoelstellingen

4.1 Landbouw

Huidige situatie en knelpunten

De landbouw is de grootste grondgebruiker in het gebied en zal dat ook blijven. Er zijn echter veel braakliggende percelen en een aantal percelen wordt gebruikt voor populierenteelt. Opvallend is verder dat in het gebied relatief veel grond te koop wordt aangeboden. Dit duidt erop dat er weinig interesse bestaat voor bedrijfsopvolging. Verder bestaat in het gebied belangstelling voor de omzetting in permanent bos.

Daarnaast wordt een groot deel van het gebied gebruikt als bouwland. Vanwege de grondkwaliteit en de waterhuishouding is het gebied feitelijk niet geschikt als bouwland, hetgeen ook aan de gewassen zichtbaar is. De oorspronkelijke functie als graslandgebied verliest steeds meer terrein, omdat het aantal levensvatbare veehouderijbedrijven in deze omgeving de laatste jaren sterk is gedaald.

Doelstellingen

De totale oppervlakte landbouwgrond is ongeveer 2000 ha. De doelstellingen voor de landbouw zijn het versterken van de positie van de landbouw door verbetering van de verkaveling, vergroting van de bedrijfsoppervlakte, bedrijfsverplaatsing en omschakeling van akkerbouw op grondgebonden melkveehouderij. Tevens biedt het gebied perspectief als inplaatsingsgebied voor bedrijven van elders.

4.2 Natuur en landschap

Huidige situatie en knelpunten

Het gebied van Westdorp is vrij open. In de omgeving van Westdorp komen relatief veel weidevogels voor.

Het Voorste Diep heeft, als gevolg van kanalisatie, zijn natuurlijk karakter geheel verloren.

Doelstellingen

Het begrensde natuurgebied bedraagt ongeveer 150 ha. De doelstellingen van het project zijn het ontwikkelen van een begeleid, natuurlijke en meanderende Voorste Diep, waarbij spontane processen als stroming, sedimentatie, inundatie en begrazing de ruimte krijgen en tevens het ontwikkelen van natuurwaarden in gebieden met de hoogste potenties.

In het gebied is ruim 300 ha aangegeven waar agrarisch natuurbeheer mogelijk is. Dit betreft zogenaamde 'ruime jas'gebieden, dat wil zeggen dat binnen de 300 ha aangewezen gebied een beperkt aantal ha's beschikbaar is voor subsidiemogelijkheden.

4.3 Recreatie

Huidige situatie en knelpunten

In het gebied zijn weinig uitloopmogelijkheden vanuit Borger.

Doelstellingen

Het verruimen van de uitloopmogelijkheid middels fiets- en wandelpaden en de aanleg van picknickplaatsen en stimuleren van kleinschalige en extensieve recreatie.

5. Kansen en mogelijkheden voor het gebied

In het gebied liggen de grootste kansen op twee terreinen, voor de natuur: realisatie van de ecologische hoofdstructuur en voor de landbouw: inplaatsing van grondgebonden melkveehouderijbedrijven van elders.

Voor de natuur biedt het gebied vooral kansen in het oostelijk deel ter weerszijden van het Voorste Diep: hermeanderen van het Voorste Diep (bovenloop van de Hunze) en het tot stand brengen van nieuwe natuur. In de bovenstroom van de Hunze zijn ook mogelijkheden voor waterberging.

De landbouwkundige functie van het gebied moet en kan grotendeels behouden blijven. Er is echter meer toekomst voor grondgebonden melkveehouderij dan akkerbouw. Vooral melkveehouderij, waarbij ruimte is voor natuurwaarden, heeft hier kansen. Dit kan goed samengaan met en aansluiten op een gewenste natuurontwikkeling in het oostelijk deel van het gebied (nabij de N34). Melkveehouderijbedrijven met een relatief grote oppervlakte extensief te gebruiken grond kunnen hier het beste functioneren. Weidevogel- en slootkantenbeheer behoren hier tot de mogelijkheden. Het gebied Westdorp biedt verder zeer goede mogelijkheden voor het inplaatsen van melkveehouderijbedrijven, die uit andere delen van het Hunzegebied komen of van elders uit het land.

Het gebied is omringd door recreatief aantrekkelijke gebieden en maakt daar ook deel van uit. Het gebied zelf is tamelijk goed ontsloten, ook voor de recreant. Voor wandelaars en fietsers kunnen hier en daar nog enkele kortsluitingen tussen bestaande wegen en paden tot stand worden gebracht.

Functieverandering in het gebied van landbouw in natuur, van landbouw in recreatie en van akkerbouw in melkveehouderij in het gebied is dus gewenst. Landinrichting biedt daarbij goede mogelijkheden, vooral om grond vrij te maken voor de nodige functieveranderingen. Het instrument herinrichting is daartoe het meest geëigend.

6. Via landinrichting te nemen maatregelen

Via landinrichting kunnen een aantal maatregelen worden genomen om de kansen en mogelijkheden in het gebied 'Westdorp' te benutten. Deze maatregelen liggen op het gebied van landbouw, natuur, landschap en recreatie. De maatregelen via landinrichting kunnen worden afgezet tegenover de autonome ontwikkeling.

6.1 Landbouw

Autonome ontwikkeling

Landbouwkundige verbeteringen vinden bij autonome ontwikkeling vooral plaats op individuele basis en op kleine schaal.

Ontwikkeling via landinrichting

Door het landinrichtingsproject 'Westdorp' wordt een collectieve aanpak mogelijk waarbij meer faciliteiten beschikbaar komen. Dat moet een vitale landbouwsector met een duurzaam karakter en goede ontwikkelingsmogelijkheden als resultaat hebben.

Maatregelen daarbij zijn het vergroten van de oppervlakte van de huiskavels van de bedrijven, het verminderen van het aantal kavels per bedrijf, het verminderen van de afstand van de veldkavels tot de bedrijfsgebouwen, het bespoedigen van de omschakeling van akkerbouwbedrijven naar grondgebonden melkveehouderijbedrijven, de verplaatsing van bedrijven en het inplaatsen van melkveehouderijbedrijven van elders.

6.2 Natuur en landschap

Autonome ontwikkeling

Momenteel worden door diverse actoren allerlei acties ondernomen gericht op hermeanderen van de Hunze en het tot stand brengen van nieuwe natuur. Het POP geeft daar de nodige ruimte voor.

Ontwikkeling via landinrichting

Door het landinrichtingsproject 'Westdorp' kan de 150 ha begrensd natuurgebied rond het Voorste Diep versneld worden verworven.

Maatregelen zijn het hermeanderen van en de natuurontwikkeling langs het Voorste Diep en het versterken van de landschapsstructuur in het gebied.

6.3 Recreatie

Autonome ontwikkeling

In het autonome proces zal er weinig veranderen, omdat het verwerven van grond de beperkende factor is.

Ontwikkeling via landinrichting

Maatregelen zijn het realiseren van de uitloopmogelijkheden bij de dorpen middels de aanleg van fiets- en wandelpaden en het bieden van faciliteiten voor verdere ontwikkeling van de verblijfsrecreatie.

7. Projectvoorstel

7.1 Inleiding

In het kader van de vernieuwing van landinrichting wordt er de laatste jaren naar gestreefd om het proces flexibeler maar vooral sneller te laten verlopen. De vernieuwing moet zijn beslag krijgen in de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG), die momenteel in de maak is, ter vervanging van de huidige Landinrichtingswet. De WILG geeft ruimte voor vereenvoudiging van projecten en procedures. In de WILG is bijvoorbeeld de mogelijkheid opgenomen om een project, na het opstellen van een projectnota, meteen in uitvoering te nemen.

Na plaatsing van het project 'Westdorp' op het Voorbereidingsschema landinrichting zal de landinrichtingscommissie een plan opstellen met een bijbehorende uitvoeringsmodule.

In dit hoofdstuk staat de taakafbakening van het project aangegeven en worden de randvoorwaarden geschetst waarbinnen het project kan worden uitgevoerd.

7.2 Doel van het project

Het doel van het project is tweeledig. Ten eerste de mogelijkheden voor de landbouw: het realiseren van een betere verkaveling (waarbij de nadruk ligt op de vergroting van de huiskavel en het terugbrengen van het aantal veldkavels), het scheppen van mogelijkheden voor bedrijfsvergroting, het verplaatsen van boerderijen en het realiseren van landingsplaatsen voor de melkveehouderij. Ten tweede het realiseren van begrensd natuurgebied.

7.3 Te kiezen instrument

Om de meervoudige beleidsdoelstellingen in het gebied op adequate wijze te kunnen realiseren, wordt geopteerd voor het instrument herinrichting. Herinrichting houdt in dat het gebied naast een agrarische functie ook in belangrijke mate een niet-agrarische functie vervult.

7.4 Grondvoorraad/grondpot

Om slagvaardig te kunnen optreden en om de realisatiekansen te vergroten is het noodzakelijk om te beschikken over voldoende ruilgrond. Met andere woorden, het op voorraad hebben van grond vormt de basis voor de te realiseren doelen. Dit betekent dat er een aankoopstrategieplan opgesteld moet worden. De grondvoorraad wordt opgebouwd door het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL), door verwerving van losse percelen of gehele bedrijven. Het gebied is door het college van GS begrensd als aankoopgebied, waardoor BBL een aankooptitel heeft.

Gronden die worden aangekocht buiten het aangegeven begrensde natuurgebied, worden ingezet voor het ruilproces en het versterken van de landbouw in het gebied.

Verwerven van gehele bedrijven kan plaatsvinden door verplaatsing of beëindiging. Bij bedrijfsverplaatsing en/of beëindiging kan (onder voorwaarden en als de middelen toereikend zijn) gebruik worden gemaakt van de Regeling Bedrijfsverplaatsing/bedrijfsbeëindiging (RBB). Tevens kan onder voorwaarden en als de middelen toereikend zijn gebruik worden gemaakt van de provinciale regeling 'Verplaatsing Agrarische Bedrijven'.

Zolang de verworven percelen nog geen definitieve bestemming hebben, houdt het BBL de gronden in eigendom en zo nodig in beheer door verpachting aan landbouwers. Tevens kunnen deze gronden dienen om landingsplaatsen voor de veehouderij te maken.

7.5 Aankoopwaardigheid

Een potentiële aankoopmogelijkheid, zowel van losse percelen als van eventuele landingsplaatsen, zal door DLG worden getoetst op aankoopwaardigheid. Op basis van de geïnventariseerde wensen

en in overleg met de landinrichtingscommissie kan worden bepaald of de aangeboden grond daadwerkelijk kan worden gekocht. Teneinde slagvaardig te kunnen optreden dienen vooraf met de landinrichtingscommissie criteria te worden afgesproken voor de beoordeling van de aankoopwaardigheid van grond en gebouwen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan: binnen een bepaalde periode na aankoop dienen er reële ruilmogelijkheden te zijn en hoe meer belangen er gediend kunnen worden, hoe groter de aankoopwaardigheid.

7.6 Taken en verantwoordelijkheden

Provincie

Het college van GS benoemt de leden van de landinrichtingscommissie. Namens GS zal een ambtelijk adviseur aan de commissie worden toegevoegd.

Met DLG zullen afspraken worden gemaakt over de taakstelling en het vormen van een ASP (aankoopstrategieplan).

DLG

DLG is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project, wijst een projectleider aan en zorgt voor de benodigde menskracht. Voor een deel zal het werk worden uitgevoerd door DLG zelf, maar een deel van het werk kan door DLG wordt uitbesteed. DLG voert het secretariaat van de landinrichtingscommissie en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de grondverwerving en inzet van regelingen. Tevens heeft DLG taken op het gebied van tijdverantwoording en -bewaking en budgettering van vergoedingen.

Kadaster

Het kadaster moet worden ingezet in het project. DLG maakt hierover een afzonderlijke prestatieafpraak met het kadaster.

Landinrichtingscommissie

De landinrichtingscommissie verricht alle taken welke de Landinrichtingswet voorschrijft. Daarnaast zal de landinrichtingscommissie regelmatig, maar in ieder geval één maal per jaar, rapporteren aan de stuurgroep Hunze over de voortgang en de knelpunten.

7.7 Communicatie en informatie

Op basis van de gemaakte afspraken rapporteert DLG tenminste eens per kwartaal aan de provincie over de voortgang en de resultaten.

De landinrichtingscommissie komt in de regel één keer per maand bijeen om de voortgang te bespreken en werkafspraken te maken.

De wijze waarop de communicatie met de streek het beste kan plaatsvinden, zal in de landinrichtingscommissie besproken worden. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan regelmatig 'de streek' informeren via de bekende kanalen en de gemeentelijke dorpsbladen.

7.8 Duur en kosten van het project

Met betrekking tot de duur van het project wordt aangesloten bij de modulaire aanpak en bedraagt om te beginnen maximaal vier jaar. Mede afhankelijk van de resultaten kan het project eventueel verlengd worden met vier jaar.

De kosten van het landinrichtingsproject Westdorp worden geraamd op € 5.500.000.

Bijlagen

Kaart 1: Begrenzing gebied

Kaart 2: Functiekaart Provinciaal Omgevingsplan

Kaart 3: Natuurgebiedsplan Hunze en Landschaps- en beheersgebiedsplan Hunzedal

Kaart 4: Zienswijze landinrichting Veenkoloniën, Westerwolde en Hunzedal

